

*Povodí Odry
státní podnik*

KAPKA

ÚVODNÍK

Význam vody v přírodě nespočívá jen v jejím množství a jakosti, ale také v přenosu energie a látek v jejím oběhovém cyklu. Voda se v přírodě účastní všech podstatných biologických procesů, fyzikálních a chemických pochodů a tvorby klimatu.

Vážení čtenáři,

po delší odmlce Vám přinášíme nové vydání našeho podnikového časopisu. V průběhu letošního roku došlo k personální změně v naší redakci. Protože časopis Kapka se těšil velké oblibě, budeme se snažit navázat na předchozí čísla a pokračovat v nastoleném trendu. V tomto roce je to jediné a poslední vydání a doufáme, že se najdou prostředky na pravidelné čtvrtletní pokračování. Chceme Vás nadále seznamovat s pracovním i kulturním děním v našem již státním podniku, a také vzpomínat na doby minulé. Pokud nám zachováte přízeň a svými příspěvky a fotografiemi nám pomůžete časopis doplnit, budeme velmi rádi. V tomto vydání najdete články, které se týkají akcí, které probíhaly během letošního roku, tedy ne jen za čtvrtletí jak bylo zvykem.

Doufáme, že se nám podaří Vás pobavit a náš časopis bude všemi vyhledáván.

Za několik dní začne, určitě pro nás všechny, krásné období vánočních svátků. Dovolte, abychom Vám za naši redakci popřáli do roku 2002 mnoho pracovních a životních úspěchů, hodně zdraví a klidné prožití Vánočních svátků.

Těšíme se na setkání s Vámi v roce 2002.

Redakce Kapky

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Vážení kolegové, milí čtenáři Kapky,

po delší odmlce zapřičiněné převážně pracemi na transformačním procesu, kdy ustanovením zákona č. 305/2000 Sb., vzniklo na území České republiky pět státních podniků Povodí, a tedy k 1. lednu 2001 rovněž Povodí Odry v této právní formě, si Vás dovoluji přivítat a oslovit na úvodní stránce našeho zpravodaje. Přes tuto změnu si troufám tvrdit, že se nám se svými spoluzaměstnanci i obchodními partnery podařilo vypořádat s úkoly letošního roku stejně úspěšně jako v minulých letech a od příštího roku se již budeme setkávat častěji.

Ještě jeden právní předpis podstatně ovlivnil náš společný vstup do třetího tisíciletí. Je to dlouho připravovaný zákon o vodách č. 254/2001 Sb., který vlastně potvrdil naši příslušnost k hospodaření a správě vodohospodářsky významných a hraničních vodních toků a provozu vodních děl v rámci Vodohospodářské soustavy povodí Odry podle jednoznačných pravidel a priorit shrnutých do oficiálního dokumentu - Manipulačního řádu. Do této správy je již plnohodnotně zahrnuta naše nejmladší přehrada Slezská Harta, která se tak významně „představila“ při účinné minimalizaci následků povodní v r. 1997 bezprostředně po své dostavbě a jejíž převod práva hospodaření byl smluvně uzavřen k 24. 9. 2001.

Na likvidaci následků povodní od r. 1997 k dnešnímu dni Povodí Odry již prostavělo 2,04 mld. Kč. K likvidaci povodňových škod ještě dodávám, že práce na odstraňování následků povodní i při zajišťování preventivních protipovodňových opatření pokračují obdobně jako v minulých letech v rámci možností získání dotačních zdrojů, přijatých úvěrů i z vlastních prostředků. Do konce r. 2001 se počítá s celkovým objemem 280,1 mil. Kč.

Tento údaj v sobě zahrnuje jednak financování investičních akcí z dotací (26,2 mil. Kč) a přijatých úvěrů (125,9 mil. Kč), jednak akcí neinvestičních rovněž z dotací (103,8 mil. Kč), z vlastních zdrojů pak 24,2 mil. Kč. K přijatým úvěrům je nutno připočítat dosud nesplacené úvěry z minulých let ve výši 42 mil. Kč. Samozřejmě, že souběžně probíhá příprava a jednání o financování těchto i nově zahajovaných akcí v dalších letech.

Tolik k nejzávažnějším problémům právě se uzavírajícího roku nového milénia, dovolte, abych Vám všem i Vaším blízkým popřál do nadcházejícího období mnoho zdraví, pohody a pracovních úspěchů.

Váš Ing. Pavel Schneider

Hospodaření státního podniku za I.-III. čtvrtletí 2001

Ve sledovaném období bylo dosaženo hospodářského výsledku ve výši 40 611 tis. Kč, čímž byl plánovaný zisk překročen o 3 680 tis. Kč. Docílené překročení zisku je výsledkem úspory v nákladech ve výši 3 225 tis. Kč a překročení výnosů v částce 455 tis. Kč.

Úspora v nákladech je ovlivněna zejména nečerpáním osobních nákladů (mzdy vč. pojištění) ve výši 1 170 tis. Kč. Úspora ve spotřebovaných nákupech v částce 971 tis. Kč vznikla ve všech položkách této nákladové skupiny, tj. ve spotřebě PHM, materiálu i energie. Nečerpání nákladů na služby ve výši 438 tis. Kč je výsledkem rozdílu překročení v opravách (+1 565 tis. Kč) a úspory v ostatních službách (-2 003 tis. Kč), konkrétně v nákladech na cestovné, výkony spojů, reprezentaci, reklamu a propagaci.

V opravách došlo na jedné straně k překročení nákladů na odstraňování PŠ 97 (+5 357 tis. Kč) a na straně druhé k neplnění ostatních oprav (-3 792 tis. Kč). Na překročení oprav z titulu odstraňování PŠ se z 92 % podílí závod 2 FM (+4 945 tis. Kč). Překročení těchto nákladů je způsobeno skutečností, že odstraňování PŠ již probíhá nad rámec plánu s cílem prostavení celého objemu příslušných dotačních prostředků na r. 2001. Neplnění oprav mimo PŠ je nejvýraznější u Závodu 1 Opava (-3 251 tis. Kč), kde došlo k časovému posunu zahájení některých akcí, případně došlo k přesunu realizace na rok 2002. V současné době jsou vytvořeny podmínky pro vyrovnání sklonu do konce roku 2001.

Na neplnění výnosů z vlastních výkonů se podílí zejména prohlubující se výpadek v tržbách za dodávky povrchové vody ve výši 809 tis. Kč. Tržby za vyrobenou elektrickou energii byly naopak překročeny o 427 tis. Kč, při téměř shodném příspěvku obou závodů (Opava +209 tis. Kč, FM +218 tis. Kč). Neplnění jiných provozních výnosů souvisí zejména s nepřijatými dotacemi na odstraňování povodňových škod (-835 tis. Kč). K překročení oproti plánu naopak došlo ve vystavených úrocích z prodlení, vyplývajících z důsledné penalizace dlužníků ve smyslu zákona č. 219/2000 Sb.

Z pohledu ekonomické bilance došlo ve sledovaném období k nárůstu ve stálých aktivech, a to zejména v pořízení dlouhodobého hmotného majetku (nedokončené investice). Hodnotu oběžných aktiv ovlivnil výrazný pokles pohledávek a nárůst finančních prostředků na bankovních účtech, jejichž stav k 30. 9. 2001 činil 62 468 tis. Kč.

V pasivech došlo k nárůstu vlastního jmění, a to z titulu dosaženého hospodářského výsledku. Zvýšení cizích zdrojů, ovlivněné výrazným nárůstem úvěrové zadluženosti na 120 000 tis. Kč (čerpání úvěru u Živnostenské banky k financování akcí PŠ 97) bylo zmírněno poklesem krátkodobých závazků.

Za období 1-9/2001 byly ve státním podniku vyplaceny 454 zaměstnancům mzdové prostředky v celkové výši 61 317 tis. Kč a 798 tis. Kč z fondu odměn. Průměrná mzda za sledované období činí 14 961 tis. Kč.

Ing. Dagmar Šimková

MEZINÁRODNÍ HAVARIJNÍ CVIČENÍ NA OLŠI 2001

Pracovní skupina č. 2 Mezinárodní komise pro ochranu Odry uspořádala první mezinárodní havarijní cvičení na řece Olši. Cvičení proběhlo ve dnech 10. a 11. října 2001. Mimořádný zájem o cvičení projevila polská strana, ze 40 přihlášených účastníků bylo 26 z Polské republiky.

Námětem mezinárodního havarijního cvičení bylo likvidace rozsáhlé ekologické havárie, která vznikla simulací poruchy na technologickém zařízení Třineckých železáren, při které uniklo velké množství ropných látek do vodního toku Tyrka a následně do řeky Olše. Procvičován byl zásah hasičského záchranného sboru Třineckých železáren, polských hasičů v Českém Těšíně a Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje územního odboru Karviná na jezu nad Karvinou.

Setkání začalo seznámením všech účastníků s ekologickým programem Třineckých železáren a s průběhem celé akce

Účelem havarijního cvičení na Olši bylo seznámit odbornou i širokou veřejnost se současným stavem havarijního zajištění, prokázat jeho akceschopnost a procvičit vzájemnou součinnost všech složek řešících případy rozsáhlých ekologických havárií, a to jak po stránce praktického nasazení havarijních prostředků a techniky, tak i systému předávání informací a vyrozumění jednotlivých složek na úrovni regionální i mezinárodní.

První den cvičení se uskutečnila odborná konference o systému organizace ochrany před znečištěním v české části povodí řeky Odry spojená s exkurzí na vodohospodářský dispečink a tiskovou konferencí. Po ukončení odborných přednášek nastala volá diskuse, na které si zástupci české i polské strany vzájemně vyměňovali zkušenosti. Bylo vidět velké zaujetí a zájem o to co nejvíce se dozvědět.

Norná stěna v Karviné-Ráji

Ing. Jiří Pagáč diskutuje nad normou stěnou ve Věřňovicích. Se zaujetím naslouchal i přednosta Okresního úřadu v Karviné

Druhý den proběhlo vlastní havarijní cvičení na pracovištích v areálu Třineckých železáren, Českém Těšíně, Karviné a Věřňovicích. Záchranáři a hasiči z polské i české strany předvedli svou techniku v terénu. Musíme hlavně upozornit na zapojení VHP na havarijním profilu ve Věřňovicích a na pěkné vylepšení havarijního profilu nad Karvinou. Ukončení celé akce proběhlo v budově Okresního úřadu v Karviné, kde se sešli zástupci všech zúčastněných stran. Všichni se shodli, že toto cvičení bylo velkým přínosem, že obě strany měly možnost se seznámit s technikou a lidmi kolem společného toku Olše, porovnat připravenost, a také poukázali na další možnosti spolupráce. Cvičení ukázalo, že obě strany jsou připraveny včas zasáhnout. Ing. Petr Pomazal

Norná stěna ve Věřňovicích

z České inspekce životního prostředí zdůraznil nutnost zlepšení komunikace mezi českou a polskou stranou, to potvrdili i další účastníci. Protože pracovníci Povodí Odry nezapomněli objednat i pěkné počasí, celá akce se vydařila na 100%. Ing. Jiří Pagáč

Norná stěny z polské strany Český Těšín

Použitá technologie opravy návodního těsnění v přehradě Morávka prožívá další rozmach

PŘEHRADA MORÁVKA MÁ V ANGLII SESTŘIČKU

O tom, jak se jí daří, jsme se mohli osobně přesvědčit v polovině září letošního roku. Bylo by neslušné nezveřejnit, že seznámení bylo možné díky pozvání firmy CARPI a British Dam Society.

Přehrada, se kterou Vás chceme seznámit, se jmenuje Winscar Dam a nachází se asi 1 hodinu cesty autem od Manchesteru směrem do vnitrozemí, 24 km severozápadně od Sheffieldu. Přehrada byla postavena v letech 1972-1975. Plocha nádrže je 47 hektarů. Výška hráze sypané z rockfilu je 53 m a v koruně má délku 520 m. Maximální objem zadržené vody v nádrži je 8,3 mil. m³. Nejvyšší hladina v nádrži je na kótě 343,8 m n.m. Nádrž slouží hlavně jako zdroj pitné vody.

Jedná se o první velkou přehradu v Anglii, na které bylo použito návodní asfaltobetonové těsnění, s plochou 25 000 m²

(plocha těsnění na Morávce je 24 000 m²). Těsnění bylo složeno ze dvou vrstev tloušťky 80 a 40 mm. Podloží hráze je těsněno až do hloubky 70 m injekční clonou, provedenou z betonového bločku v návodní patě

násypu hráze. Zajímavá je skutečnost, že výstavbou přehrady Winscar byla v její zátopě zaplavena původní hráz z konce 19. století. Tato stará hráz nyní během výstavby slouží jako ochranná hráz pro samotné staveniště.

Majitelem přehrady Winscar Dam je společnost Yorkshire Water Services Ltd., která patří mezi tři největší vodárenské společnosti v Británii. V majetku této společnosti je dalších celkem 139 přehrad.

Z těchto, na první pohled strohých technických dat není zřejmé jak moc mají obě přehrady společné. Tím nejzákladnějším je jejich prvenství v dané zemi v použitém způsobu těsnění jak původního, tak i nově zvolené geomembrány, dále plocha těsnění, sklony svahů a v neposlední řadě obdobné problémy s dostatečně nezvládnutou technologií pokládky asfaltobetonu v době výstavby. Lze říci, že na přehradě Winscar docházelo od zahájení provozu k obdobným poruchám a problémům jako na Morávce. Prudké zvýšení průsaků přes asfaltobeton v listopadu 2000 a lednu 2001 vedly k rozhodnutí vypustit nádrž a provést kontrolu návodního líce. Zjištěné opakované poruchy asfaltobetonu urychlily práce na přípravě komplexní rekonstrukce. Při hledání možného způsobu opravy zavítali zástupci vlastníka také na naši přehradu

Dokončení na str. 4

Morávka a řešení, které uviděli je nadchlo natolik, že během 14 dnů byl připraven a podepsán kontrakt za 3,1 mil. liber (skoro 170 mil. Kč) na opravu přehrady Winscar stejnou technologií. Z této částky tvoří oprava návodního těsnění asi polovinu. Také termín realizace pokládky geomembrány byl zkrácen z 90-ti dnů na Morávce na 65 dnů v případě přehrady Winscar.

V době naší návštěvy byly sanační práce na přehradě v plném proudu. Kromě již zahájené pokládky folie Sibelon za účasti českých rukou, probíhaly rozsáhlé injekční práce na opravě clony a úpravy v zátopě. Vše za přísných bezpečnostních pracovních podmínek. Několika hodinovou exkurzi jsme všichni, v počtu asi 50 osob, museli absolvovat v ochranné přilbě, reflexní vestě a vysokých botách s ocelovou špičkou. Všechny přístupové cesty byly přesně vymezeny, komunikace pro pěší byly provedeny z jemného štěrčiku. Při prohlídce jsme záhy zjistili, že detailní seznámení, resp. přiblížení se k objektům na přehradě bude obtížné. Přes vysoký vlnolam na koruně se nebylo možné jen tak naklonit a tudíž nebylo mnoho vidět. O mnoho lepší to nebylo ani pod hrází, kde z důvodu možného pádu předmětů z návodního svahu hráze se dostatečně přiblížit rovněž nebylo možné. Sklon svahu je o něco příkřejší než na Morávce. Posléze však konstatujeme, že bezpečnostní opatření pro práci na stavbě přispěla i k technologické kázní dodavatelů, k udržení pořádku i přehledu na staveništi. Na něco podobného se se vstupem do EU budeme muset rovněž připravit.

Nejpatrnějšího rozdílů při provádění opravy těsnění na přehradě Winscar si nebylo možné nevšimnout. Povrchová část folie byla barvy „dark green“ (tmavá zeleň).

Odběrná věž Scammonden

Působila velmi pěkně. Vyjádřeno finančně přijde m² tmavě zelené folie o 50% dříve. Je nutno připomenout, že před třemi lety toto barevné provedení nebylo možné, jelikož výrobce v té době fólii v jiné než šedé barvě nevyrobil, a přehrada Winscar je první kde byla použita geomembrána jiné barvy než šedé. Snad i díky našemu původnímu požadavku u Morávky.

Další technickou lahůdkou je systém kontroly průsaků přes folii. Vzhledem k neexistenci klasické injekční štoly v patě hráze bylo pod folii položeno optické vlákno v délce 10 kilometrů. Tímto v 15-ti minutových intervalech probíhá laserový paprsek, který z rozdílů teplot indikuje

místo poruchy. Případné průsaky jsou přes dva drenážní vrty odvedeny do štoly spodních výpustí. Přípustné průsaky přes nové těsnění jsou stanoveny na 1,0 l/s při max. zásobní hladině (na Morávce 0,3 l/s). Další zajímavostí je ovládání veškeré technologie hydromotory nebo využití přístupové štoly do strojovny návodních uzávěrů ke zřízení etažových odběrů vody.

Díky ochotě zástupců Yorkshire Water jsme následující den navštívili ještě další přehrady a seznámili se s důmyslným systémem převodu vody v povodí. Anglická krajina je protkaná hustou sítí kanálů, z větší části starších 100 let. Navštívili jsme přehrady z doby královny Victoire, dále sypanou hráz Scammonden, po jejíž koruně je vedena 6-ti proudá dálnice nebo betonovou hráz Boothwood z roku 1970. Zajímavostí je, že na žádné přehradní nádrži není dovoleno koupání. Rekreačně je nádrže možné využívat jen pro plachtění po hladině, což je velmi oblíbená kratochvíle mnoha angličanů.

Celkově lze říci, že i když roční srážkové úhrny v oblasti přesahují 1300 mm je zde nutno s vodou velmi dobře, a složitě, hospodařit. Také kvalita vody je poznamenána produkty hojných vřesovišť a její úprava na vodu pitnou je nesrovnatelně náročnější než u nás.

Použitá technologie opravy asfaltbetonového těsnění zvolená na přehradě Winscar nás dále utvrdila o správnosti zvolené technologie rekonstrukce těsnění na Morávce, která, jak všichni dobře víme, byla první tohoto typu a rozsahu v Evropě.

Ing. Tomáš Skokan
Ing. Dalibor Kratochvíl

Jeden z mnoha přívodních kanálů

VD ŽERMANICE - KONEC BRÝLOVÝCH UZÁVĚŘŮ U POVODÍ ODRY

Vodní dílo na Lučině u Žermanic bylo vybudováno v letech 1951 až 1957 a do trvalého provozu bylo uvedeno 1. července 1957.

Přehrada Žermanice má dvě spodní výpusti DN 1200. Každá výpust měla od výstavby pouze dva uzávěry - revizní brýlový DN 1200 a provozní regulační uzávěr typu Johnson DN 1200. V roce 1985 provedlo ČKD Blansko posouzení stavu zařízení technologických částí spodních výpustí se zjištěním, že funkce uzávěrů je velice problematická a riskantní pro jejich špatný stav i s ohledem na blížící se konec jejich životnosti. Na základě tohoto konstatování bylo přikročeno k přípravě rekonstrukce uzávěrů, a to s akceptováním zpřísněné normy pro navrhování přehrad a doporučené unifikace hradicích zařízení spodních výpustí.

V první etapě bylo přikročeno k výměně povodních regulačních uzávěrů typu Johnson, kde byly silně vykavitované těsnící kruhy včetně ploch uzavírajícího kuželu. Navržená rekonstrukce z hlediska přístupu k návodním uzávěrům a stavebních prací proběhla s úspěchem v prvním pololetí roku 1995, kdy byly Johnsonovy uzávěry DN 1200 nahrazeny rozstříkovacími uzávěry DN 1100.

V případě, že se podaří realizovat druhou etapu, odsouvanou již od roku 1996, kdy nás překvapily první rozsáhlé povodně, se

zahájením přípravných prací ještě v letošním roce, dojde k výměně brýlových uzávěrů za zdvojené návodní uzávěry sestávajících z nožového šoupátka DN 1200 a klapky DN 1200. Tímto konstrukčním uspořádáním se splní podmínky současné ČSN „Navrhování přehrad“, podle které musí mít každá výpust tři uzávěry: revizní, návodní provozní s možností uzavírání do průtoku a povodní provozní regulační.

Odstraněním brýlových uzávěrů, v posledních letech často poruchových, kdy každá oprava znamenala zahradit vtok dočasným revizním uzávěrem usazeným pomocí potápečů, dojde zároveň k odstranění ekologické hrozby. Brýlové uzávěry jsou totiž ovládány hydraulickým mechanismem, přičemž každá

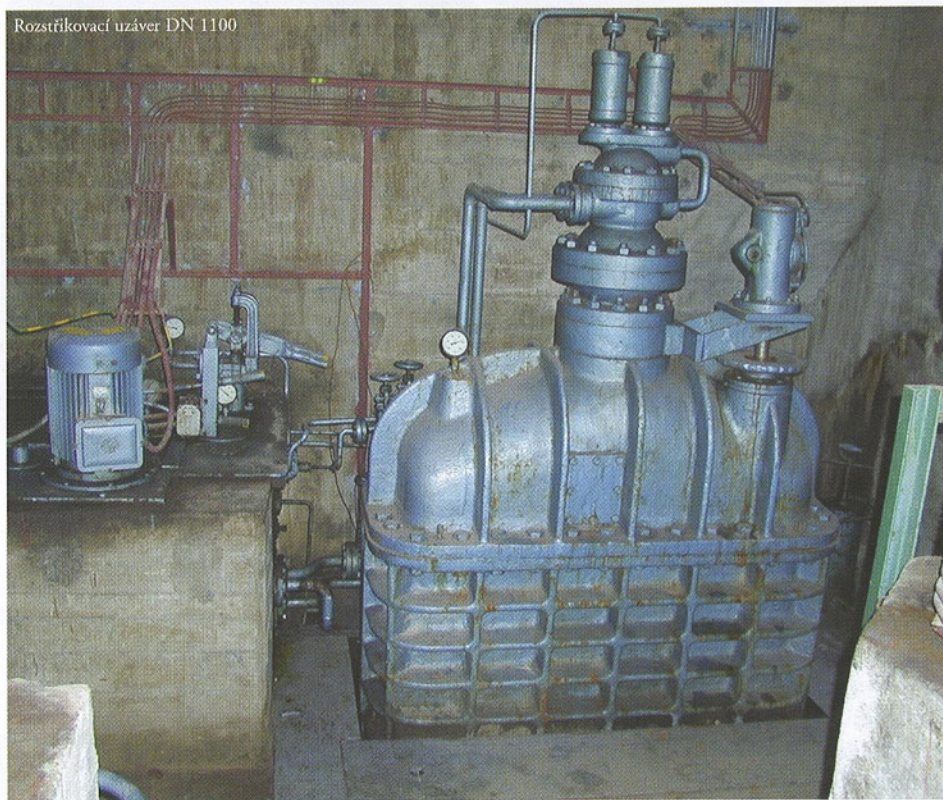
nádrž uzávěru obsahuje cca 400 l nízkotučného oleje T4 a jeho výměna za ekologický olej firmy „PANOLIN“ by byla ekonomicky náročná a přitom by poruchovost uzávěru neodstranila.

Po dokončení druhé etapy rekonstrukce spodních výpustí, která by měla být podle časového harmonogramu v roce 2003 s předpokládanými náklady cca 12 mil. Kč, by tak zůstaly v provozu na přehradách České republiky brýlové uzávěry pouze na Lipně.

Závěrem bych chtěl popřát všem dodavatelům, kteří se budou podílet ať už dodávkami technologie nebo stavebněmontážními pracemi na této náročné rekonstrukci, co nejméně technických problémů.

Ing. Lumír Ščerba

Rozstříkovací uzávěr DN 1100

KRAJSKÉ ZASTUPITELSTVO

V pondělí 12. 11. 2001 se v zasedacím sále státního podniku Povodí Odry uskutečnilo výjezdní zasedání Krajského zastupitelstva v čele s hejtmánem Severomoravského kraje Ing. Evženem Tošenovským.

Všechny přítomné nejprve přivítal Ing. Pavel Schneider, generální ředitel Povodí Odry, který seznámil naše zastupitele se základními údaji o našem podniku a poté předal slovo Ing. Jiřímu Maníčkovi, vedoucímu vodohospodářských koncepcí a informací, jehož úkolem bylo náš podnik podrobně

prezentovat. Po více než půlhodinovém dobře připraveném výkladu Ing. Maníčka začalo řádné jednání zastupitelstva.

Akce proběhla bez problémů díky všem pracovníkům, kteří se podíleli na organizaci.

Redakce Kapky

a koloběh se opakoval. Zima, jaro a zase do většího rybníka. Teď jsme ho museli chránit hlavně proti lidem-pytlákům, ale i to vyšlo. Po třetí zimě ho čekal již Petrův rybník a v říjnu náš výlov. Teď už je v sádkách a vypadá to, že skončí někde ve vaně a pak na vánočním stole. Ale kdo ví, třeba ho na Štědrý den pustí někdo z nás na svobodu a jeho život půjde dál. Chtěl jsem tímto příběhem přiblížit malou část naší práce, která přináší spoustu starostí, ale i velké potěšení a radost když se daří.

Přeji Vám za celé naše středisko pěkné vánoce a dobrou chuť. A příště třeba o pstruzích.

P.S.: „Chci zde poděkovat všem, kteří nám při výlovu Petrova rybníka pomáhali, ale i těm, kteří nám drží palce.“

*Ivo Jedlička
vedoucí VHP Rybné hospodářství*

PETRŮV RYBNÍK NA SUCHU!!!

Ne, nemějte obavu, žádná havárie, žádní teroristé, vše je v úplném pořádku. Jako každý rok, tak i letos v říjnu proběhl na Petrově rybníce výlov. Na tři desítky pracovníků Povádí Odry se ve dnech 29.-30. 10. postaralo o naše rybářské žně a byla tak zúčastněna práce rybářského střediska. Ze sítí putovalo přes 60 tun ryb, což je v letošním ne moc příznivém roce (velmi chladné počasí) výlovem vskutku vynikající. Vylovení byli nejen kapři, ale také tolstolobci, amuři, líni, candáti, sumci, štiky, navíc rarita rybníka - jeseter malý (měří 71 cm a na jaře se tam opět vrátí). Tržní ryby putovaly do sádek, odkud je čeká cesta k zákazníkům. Možná i na Váš vánoční stůl. V sádkách se ryba do vánoc pročistí a zbaví nádechu rybníka. Menší násady byly převezeny do komorových rybníků a příští rok zase dorostou v „jedlé“.

Jeví se to možná velmi jednoduše, ale samotný výlov je pouze malý zlomek v chovu ryb. Vánoční kapříci mají za sebou čtyři roky života (kuře, které lidé někdy přirovnávají cenou, roste dva měsíce!). Po celé čtyři roky číhá na obsádky rybníků spousta nebezpečí a je potřeba věnovat chovu maximální péči.

Zkusím Vám ve zkratce popsat život jednoho nejmenovaného vánočního kapra: nevíme už dnes přesně, kde se narodil. Jestli po umělém výtěru na líhni v Žermanicích, nebo přirozeně v třecím rybníce v Krnově. Když strávil své skromné zásoby, začal se usilovně shánět po něčem k snědku. Včas jsme ho museli přesadit do menšího rybníčku, který se hemžil spoustou dobrého planktonu. Jelikož měl kapřík se svými asi 50 000 sourozenci velmi kladný vztah

k jídlu, brzy se mu břicho kulatilo, ale potravu v rybníčku ubývalo. Zima se blížila a tak jsme ho museli začít krmit, aby vydržel dlouhé měsíce strádání. Nejvíce mu chutnaly granulky, šrot, zlomky obilí, řepka. V zimě pod ledem rychle ubývá kyslík, proto bylo nutné sekát díry, čistit přítok a sledovat dění v rybníce, aby bylo možné včas zasáhnout. Když se hladina zbavila okovů, rybník jsme vypustili a kapřík putoval do většího, nazývaného výtažník. A zase krmit a krmit, a nejen to. Bylo zapotřebí se starat i o jeho zdraví. Nemoci totiž nechodí jen po lidech, ale i po rybách. Také lovci z vodní, ptačí i zvířecí říše si dělali na mrňouse záslusk. Ten se však měl na pozoru

ZAJÍMAVOSTI Z DĚJIN VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA OSTRAVA II.

Vodní hospodářství na území města Ostravy a způsoby využívání vody byly poznamenány nejen všeobecným poznáním, ale především industriálním rozvojem, který nastal po nález ložisek uhlí a posléze mimořádným průmyslovým rozmachem po 2. světové válce.

Poválečný vývoj vodního hospodářství na Ostravsku je historicky poměrně čerstvý a nebyl ještě komplexně a kriticky zhodnocen. Znamenal výstavbu největších vodních děl v kraji - přehrad. Znamenal však rovněž nemálo, z dnešního pohledu, chybných hospodářských rozhodnutí, ovlivněných politickým pozadím socialistického budování, které se samozřejmě promítaly i do hospodaření s vodou. Stačí připomenout ještě před 10-15 lety výrazně pasivní vodohospodářskou bilanci a takřka katastrofální znečištění vod v tocích.

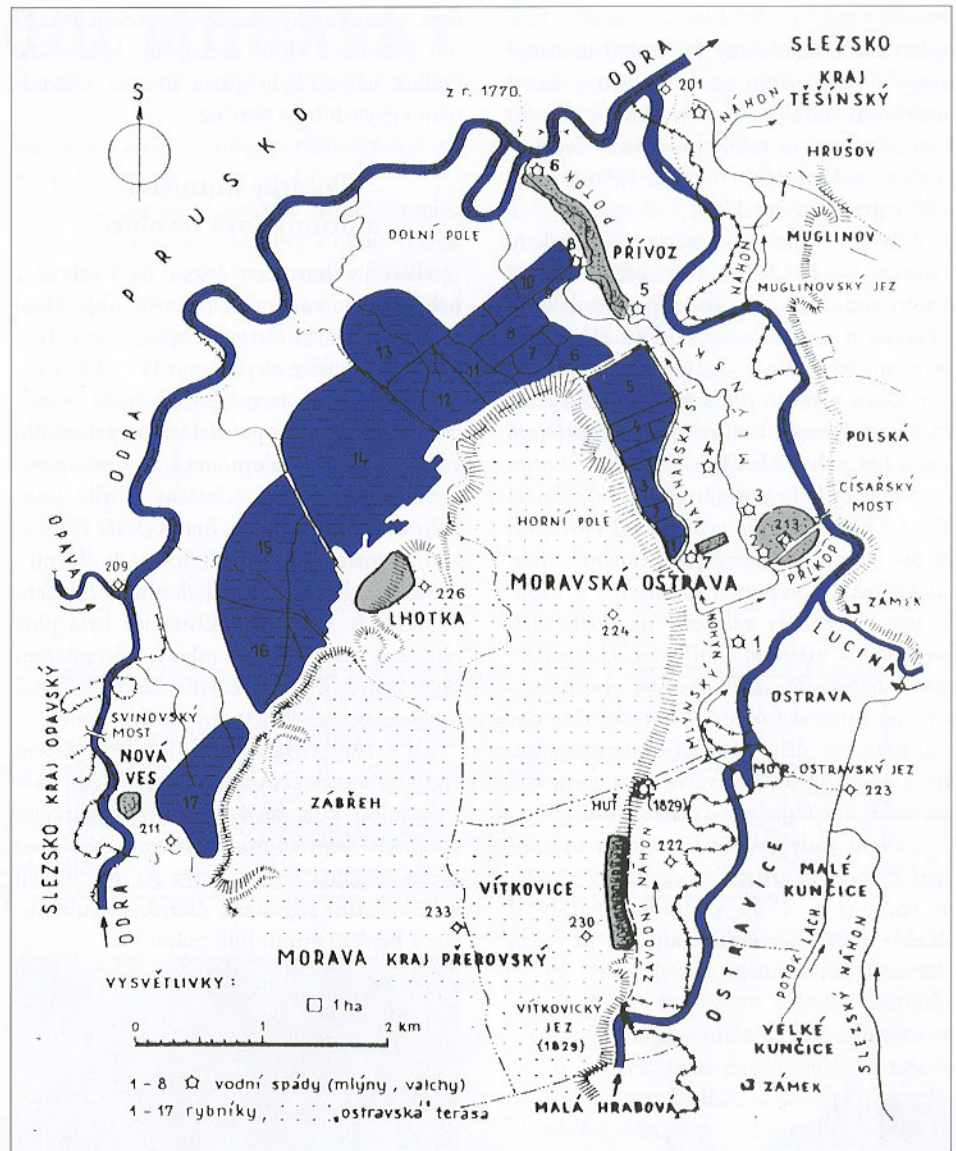
Následující řádky se snaží připomenout tu vzdálenější minulost, která již vesměs nemá pamětníky.

Mlýny a rybníky

Do konce 18. století je voda Ostravice užívána převážně pro pohon mlýnů a k napájení rybníků. Odra využívána takřka není.

Mlynářství patřilo k vrchnostenským výsadám, mlýny však vlastnily rovněž obce a movití měšťané. První písemný doklad o třech mlýnech v Ostravě je datován r. 1396. Mlynáři tehdy vystavěli na řece Ostravici, asi 200 m nad dnešním železničním mostem trati z Ostravy do Frýdku-Místku, vzdouvací stavbu - jez, kterou naháněli vodu do příkopu - náhonu na levém břehu, dlouhém asi 2 km a vedoucím až k tzv. Hrabovské bráně (v místě bývalého Domu potravin, později Moravia banky). Zde byl náhon napojen na opevňovací příkop města. Zhruba od této místa se náhon pravouhle odkláněl a napojoval na Přívozský potok, souběžný s Ostravicí a ústící do Odry necelý km nad zaústěním Ostravice. Na náhonu stál postupně Horní mlýn - za dnešním nádražím Ostrava střed, Střední mlýn - před Hotelem Imperiál a Dolní mlýn - na Mlýnské ulici, proti bývalé Správě spojů, dnes Telecom. Vzhledem k tomu, že náhonem bylo do Přívozského potoka přiváděno dosti velké množství vody (přes 1 m³), byly v Přívově zřízeny další dva mlýny, před zaústěním potoka do Odry a v místě bývalé válcovny kovů, tj. za přívozským kostelem.

V 15. století byla vybudována odbočka z náhonu - Valchařská strouha. Zprvu tato strouha napájela jen rybníky, později pak

sloužila k pohonu soukenické valchy v místě bývalých jatek, dnes Bauhaus. Na valše byla voda zapotřebí k válení sukna a k bělení. Soukenický cech byl od 16. do 18. století nejvýznamnějším ostravským cechem. Na Valchařské strouze vznikly v 16. století další dva mlýny, u dnešního Hlavního nádraží a bývalé jámy Jindřich.

Historicky doloženo je na území Ostravy a Přívazu 8 mlýnů. Jejich provoz byl plně závislý na zmíněném ostravském jezu na řece Ostravici. Ten býval často zničen, nebo obejit velkou vodou. Konstrukčně se patrně jednalo o dřevěný rošt vyplněný šterkem, který ovšem nebyl uzpůsoben na převádění povodní. Spory související s obnovami jezu, komplikované tím, že řeka byla hranicí, jsou zaznamenány od 16. století. Povinnosti stavebních a udržovacích prací byly obsahem pečlivě uchovávaných smluv a dohod, uzavíraných mezi mlynáři, městem a vlastníky pozemků. Některé z nich byly stvrzovány i dekrety císařů. Zajímavou je např. dohoda o dělení vody na jezu v době sucha, na polovinu do náhonu a polovinu do řeky, platící asi od r. 1575. Dříve tedy patrně veškerá voda byla odváděna náhonem.

Hejtman knížectví těšínského Jan Sedlický, jemuž od r. 1508 patřila Slezská (či Polská) Ostrava, začal v r. 1534 budovat na pravém břehu Ostravice více než 5 km dlouhou strouhu od Vratimova přes Kunčice a Kunčičky s vyústěním přes potok Lach do řeky Lučiny v místě bývalého Dolu Zárubek - Slezský mlýnský náhon. Na Lučině pod zámekem vybudoval jez, odkud pak sváděl vodu do Ostravice v prostoru Zámostí (pod mostem M. Sýkory). Na Slezském mlýnském náhoně stály mlýny ve Vratimově, v Kunčicích a pod Zámekem a byly jím napájeny rovněž rybníky v Bartovicích. Ostravským měšťanům bylo tak náhonem odčerpáváno hodně vody, což bylo od samého počátku předmětem mnoha sporů, řešených až na panovnické úrovni. Majetku Sedlických patřily rovněž dva mlýny v Hrušově na pravobřežním náhonu od jezu na Ostravici v Muglinově.

Celkově na řece Ostravici od obce Ostravice bylo postaveno 12 jezů. Na Odře od Polanky níže po toku jezy vybudovány nebyly.

Ostravské mlýny, později zmodernizované a již bez přímého vodního pohonu, se zachovaly do konce 19. století, resp. počátku

století 20. Od poloviny 19. století narůstají střety s rozvíjejícím se průmyslem, který potřeboval vodu pro napájení parních strojů a na náhonech se začaly projevovat negativní vlivy poddolování. V letech 1898 a 1926 mlýny postupně zanikly.

Ostravský jez byl městem naposledy obnoven v r. 1819. V r. 1829 přešly starosti o toto vodní dílo na Rudolfovu huť, která jej krátce nato zrušila a vybudovala jez nový. Současný pohyblivý jez, který spravujeme, se nachází v místě průkopu řeky Ostravice z r. 1940. Konstrukce jezu byla samozřejmě jiná a bez pohyblivé části.

Rybníky byly umístěny v nivách Ostravice a Odry. Oderské rybníky od Nové Vsi až po Přívoz, napájené povrchovou vodou od Zábřehu, jsou poprvé doloženy v r. 1498. V téže době byly založeny na pozemcích ostravských měšťanů a přívozkých sedláků mezi náhonem (Přívozkým potokem) a patou ostravské terasy ostravické rybníky. Napájení se dělo Valchařskou strouhou, která se dělila na dvě větve vedoucí podél dnešních ulic Cihelná a Poděbradova.

Dělení vody vycházelo tehdy z ustanovení Zemského zřízení moravského o vedení vody (z r. 1535 vlády Ferdinanda I) „Každý může odebírat vodu jen na svém

drah přes rybníky znamenalo ovšem množství problémů. Kde se kopalo, byla voda. Podloží násypů bylo špatně únosné. Odvodnění výhybek bylo obtížné.

Počátky hutnictví a průmyslová revoluce

Počátky hutnictví železa na Ostravsku nebyly zprvu vázány na naleziště uhlí. Hutě ve Frýdlantě nad Ostravicí zpracovávaly beskydské rudy ještě na přelomu 18. a 19. století. Teprve nová technologie výroby železa, tzv. pudlováním za použití kamenného uhlí, vedla v r. 1828 olomoucké arcibiskupství, kterému frýdlantské železářny patřily, konkrétně biskupa Rudolfa, bratra císaře Františka I., k rozhodnutí založit novou pudlovnu - Rudolfovu huť poblíž ložisek uhlí. Vzhledem k tomu, že celá dolní Ostravice byla plně obsazena jezy, náhony a mlýny, bylo založení hutě spojeno se značnými komplikacemi, které se rozhodovaly u samotného císaře.

V r. 1829 byla sepsána dohoda o dělení vody na ostravském jezu a o odvádění vody z vodního kola hutě zpět do Mlýnského náhonu o stejném množství vody. Následně přešla všechna vodní práva na Rudolfovu huť. V listině schválené Zemským guberni- em v Brně je mimo jiné psáno:

8. Přestanou-li železářny pracovat, dá závod vše do původního stavu.

Rokem 1840 začíná v Ostravě průmyslová revoluce. Ostrava tehdy měla 3 400 stálých obyvatel a asi 2000 přechodných pracovníků. Byly instalovány první 3 parní stroje. V r. 1842 byla zahájena výstavba dolů a v r. 1843 odkoupil Rudolfovu huť hrabě Salomon M. Rothschild. Nastává zvrat ve vodním hospodářství, které přestává být hlavním a přímým zdrojem energie, ale začíná především dodávat vodu pro výrobu vodní páry. Skončila éra extenzivního využití Ostravice.

Vodoprávní předpisy, císařské patenty o mlýnském řádu, či mlýnský regál, byly zaměněny právem udělovat vodohospodářské koncese státem nejprve podle předpisů zavedených císařovnou Marií Terezií, po r. 1870 podle vodního zákona. V letech 1879-1880 byla založena u c. k. Okresního hejmanství v Místku „Vodní kniha“. Účelem založení vodní knihy bylo odstranění sporů a registrace držitelů vodních práv a jejich vzájemných dohod. Vodní kniha byla posléze včetně vodní mapy a listin uložena u hejmanství v Moravské Ostravě.

Průmyslové a živnostenské podniky na území města, vyzbrojené nyní parními stroji a čerpadly se zprvu soustředily na existující gravitační rozvody ostravické vody o volné

dědictví. Pakli by, kdo rybníky děláje, na ně vodu vedl z toků starodávných a který soused pod ním mlýny měl, tento té vody k své potřebě víc vzítí nemá, než potud, pokud by sousedu jeho požitek a potřeba křivdou se díti mohla“.

Celková plocha ostravských rybníků dosahovala přes 580 ha. Ve druhé polovině 18. století s rozvojem zemědělství klesá zájem ostravských měšťanů o rybníkářství a dochází k jejich vysušování. Ve třicátých letech 19. století rybníky zanikly a přes jejich parcely byly vedeny trasy železnice Severní dráha Ferdinandova v r. 1847, Báňská dráha roku 1862 a Frýdlantská dráha v r. 1870. Vedení

1. Dosavadní ostravský jez se zruší a správa závodu postaví nový u mostu do Velkých Kunčic, odkud povede nový příkop.
2. Pod závodem zřídí stavidlo a odpadový příkop do Ostravice.
3. Železářny vykoupi pozemky pro příkop a hráze.
4. Čištění příkopu budou obstarávat železářny po stavidlo.
5. Čištění strouhy v železárnách bude ohlášeno 3 dny předem.
6. Huť zařídí, aby v případě oprav a zastavení vody nebyly dotčeny mlýny.
7. Dojde-li k poškození měšťanů, poskytnou železářny městu náhrady.

hladině v náhonech. Vodní bilance na Ostravicí se tak časem stala pasivní a město se svým vzrůstajícím průmyslem bylo nuceno začít postupně využívat dosud neobsazenou Odru a Lučinu. Novým vodohospodářským problémem se stávala čistota vody.

Celý složitý vývoj vodního hospodářství za průmyslové revoluce i po ní, závisající na výrobních technologiích uvnitř jednotlivých průmyslových a těžebních podniků, není možné souhrnně dokumentovat na malém prostoru. Ve III. pokračování „Zajímavosti ...“ budou tedy dále uvedeny jen rozhodující vývojové momenty v zásobování vodou a největší uživatelé vody. *Ing. Otto Brosch*

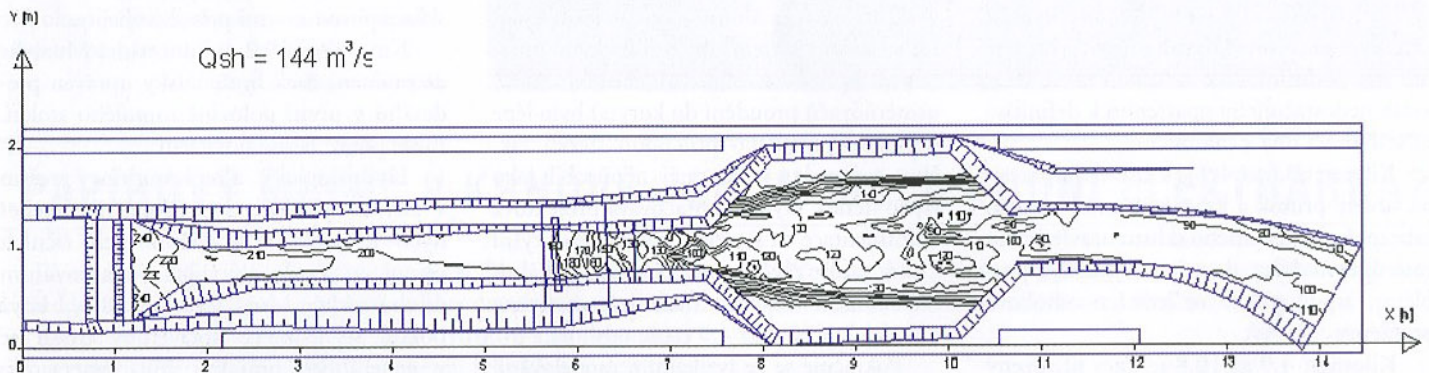
ZPRÁVA O POVODÍ MORÁVKY

Zpráva se zabývá ve stručnosti historickým vývojem řeky Morávky, včetně korytových a výhonových úprav na ni provedených, s nástinem budoucího vývoje a možných řešení. Vychází ze zprávy ing. Blábolila z r. 1950 z které lze úvodem citovat odstavec, popisující charakter Morávky a problematiku s ní spojenou následovně: „Pod soutokem s Mohelnicí dostává Morávka onen nebezpečný charakter, kde se mění z poměrně obyčejného horského potoka v divoký, nezladatelný horský tok, jehož náklady se stále mění

staveb k odběrům vody do mlýnských a továrních náhonů.

První generální projekt na soustavnou úpravu koryta řeky Morávky v úseku 0,0 až 19,0 km byl zpracován v roce 1910 ing. Esserem. Řešení spočívalo ve vybudování koryta na střední velké vody, každoročně se opakující. Tedy podle dnešního pojetí na vody jednoleté. Podélný sklon mělo mírnit 89 dřevěných prahů 20 až 30 cm vysokých. Projektant výslovně podotýkal, že není možno uvažovati ohrazování, vzhledem na

stálá otázka udržení levého břehu v Raškovcích u silnice. Jak zkušenosti učí, opakuje se tam ohrožení silnice. Proto musí býti příslušný projekt na konečnou stabilizaci poměrů vyřešen také již v širším rámci, aby se nedospělo k novým překvapením“. Z uvedeného popisu vyplývá, že se v úseku Morávky v Raškovcích nesystematické budování ojedinělých výhonů za účelem ochrany jednotlivých objektů proti říční erozi zcela neosvědčilo. Je otázkou, jak řešit stále a dodnes neutěšenou situaci nyní? Řešením by bylo systematické vybudování asi 20 výhonů v úseku 7,4 až 10,4 km, což je ovšem nutno posoudit se záměrem na vyhlášení Národní přírodní památky (NPP). V přípa-

prudkým přívalem tu nahrnutých vod a s nimi přicházejících splavenin všeho druhu. Přitom široké údolí nabádalo zde člověka k osídlení a k trvalému zápasu s horským tokem nevypočitatelných nálad, změn, divé, nezkracené elementární síly. Stav řeky Morávky je z hlediska veřejného zájmu i z hlediska soukromého velmi neutěšený.“

Charakteristika povodí Morávky:

- Plocha povodí je 149 km²
- Přináleží do Karpatké soustavy z čehož plyne, že se jedná o šterkonosný tok
- Vyskytují se krátké a strmé povodně, většinou s několika vrcholy
- Rozkolísanost průtoků 1:6000 patří mezi největší ve Střední Evropě
- Délka hlavního toku povodí tzn. řeky Morávky je zhruba 30 km
- Morávka je hlavním přítokem Ostravice
- Hydrologické poměry v profilu řeky Morávky pod Mohelnicí: stoletý průtok neovlivněný 300 m³/s, stoletý průtok ovlivněný 141 m³/s, průměrný roční průtok 3,57 m³/s, Q180d = 1,96 m³/s, Q364d = 0,180 m³/s

Na přelomu 19. a 20. století byla řeka Morávka přirozený neupravený vodní tok. Ojediněle docházelo pomocí primitivních

povodňovou situaci na Ostravici. Podle těchto zásad byla realizována (do r. 1914) souvislá úprava lichoběžníková v trati 8,58 až 17,60 km, tedy na délku 7,5 km. Ale přišla velká voda z r. 1915, která tyto postupné úpravy, jak zemskou, tak fondové stavby, zničila. Podle tehdejších záznamů: „Koryto zůstalo úplně zatlučené šterky a valouny o velikosti dětské hlavy“.

Tak následně začala být ražena cesta pro úpravy výhonové, neboť exozitura ve Frýdku došla po zkušenostech s povodněmi k názoru, že: „Provádění úprav jemnými prostředky se hodí pro ploché území, a nikoliv pro horské toky, kde jde o hlavní úkol: Zneškodnění dravosti velké vody“. Výhonové stavby drátošterkové se započaly budovat po r. 1919. Byly postupně zbudovány desítky výhonů. V horní trati velice řídké, nesystematicky spíše k ochraně objektů, a tudíž neustále docházelo k povodňovým škodám. Proto i zpráva ing. Blábolila o řece Morávce z r. 1950 konstatuje: „Potom ale zbývá ta

dě budování pouze ojedinělých osamoceňných výhonů za účelem ochrany jednotlivých objektů, jako určitého kompromisu ve vztahu k NPP, je se nutno smířit s tím, že takové opatření je dříč, že se nejedná o řešení stabilní, a že po povodních se bude muset přistupovat podle vzniklé situace k novým opatřením.

V dolním úseku, 0,0 až 3,6 km byly výhony budovány hustěji, systematicky. Tak například mezi tzv. Konečného jezem a ústím (2,35 až 0,0 km) bylo vybudováno v průběhu 20. a 30. let minulého století 34 výhonů. Tzv. Frýdecký jez v říčním 1,25 km byl v první polovině 20. století zničen a následně opraven čtyřikrát. Poslední protržení jezu v r. 1949 však již zůstalo bez opravy. Oproti tomu výhony v této trati povodním z r. 1940 a 1949 odolaly, mezi výhony byly šterkové plochy postupně osázeny. Proto po r. 1949 od 1,25 km (říční úsek, 0,0 až 1,25 km je soustavně upraven na stoletý průtok a proti erozi držen vlastní Ostravicí) započala zpětná retrogradní eroze, která eroduje hloubkově proti vodě dno koryta Morávky. Do dneška se erozní čelo posunulo do 3,6 km, kde začíná dolní úsek soustavné úpravy koryta Morávky zhotovený na převedení padesátileté vody přes Dobrou a Skalici. Zhruba v profilu tzv. Konečného jezu, kde již eroze proběhla, došlo k zaklesnutí dna koryta v hodnotě kolem 5 m s vytvořením kaňonu. Místy se v tomto úseku již začíná projevovat boční

Pokračování na str. 10

laterální eroze, která do budoucna opět vyeroduje do břehů kaňonu široké šterkovisko. Do nyní přirozeného úseku nebude žádným technickým způsobem zasahováno.

Jednou ze současných otázek tedy je: Jak odolat postupné zpětné erozi a zabezpečit dolní konec soustavné úpravy koryta Morávky v 3,6 km? Naše řešení směřuje k opravě balvanitého skluzu, který úpravu končí a který byl během červencové velké vody z r. 1997 narušen. Balvanitý skluz je navržen k opravě s výškovou rezervou tak, aby části očekávané eroze odolal. Po vyčerpání rezervy se následně předpokládá, že bude tento objekt podle potřeby doplňován tak, aby postupně zadržel celých 5 m výškových předpokládané eroze. Tzn. že nynější připravovaná oprava balvanitého skluzu je nutnou podmínkou k zastavení eroze dna, avšak nedostačujícím opatřením k definitivní stabilizaci dna v budoucnu.

Kilometr 3,6 až 4,9 je soustavně upraven na stoletý průtok a kromě již zmiňovaného zabezpečení balvanitého skluzu uzavírajícího tuto úpravu dole, zde nejsou výraznější problémy, aspoň pokud se jedná o odtokové problémy.

Kilometr 4,9 až 10,8 je dnes přirozený neupravený vodní tok, který si zachoval původní charakter šterkonosného toku. Jedná se o úsek toku, který je uvažován k vyhlášení jako Národní přírodní památka s názvem Skalická Morávka. Řečiště je zde mělké a široké, řádově až stovky metrů (průměrně kolem 250 m). Šterkové lavice různých mocností a tvarů jsou od sebe odděleny rameny vodního toku různých šířek, vytvářejícími místy mělký či hlubší tůň. Horní úsek v délce cca 0,7 km je postihován erozí dna způsobovanou tzv. hladovou vodou (voda zbavena splavenin), která vzniká průchodem povodňových

průtoků přes jez Vyšní Lhoty. Původní charakter šterkonosného toku zde mizí a eroze se postupně propaguje směrem po toku. Vlastní jez Vyšní Lhoty byl vybudován v letech 1958-1960 a slouží gravitačnímu převodu vod z povodí Morávky do povodí Lučiny. Do přirozeného úseku toku nehodláme žádným technickým způsobem zasahovat, nutná jsou však určitá dílčí opatření v souvislosti s protipovodňovou ochranou, resp. ochranou proti boční říční erozi, lokální zástavby. Jak již bylo zmíněno boční erozi chceme zastavit pomocí drátokamenných výhonových staveb, jejichž projekt připravujeme.

A jak řešit erozi, postupující po proudu od jezu Vyšní Lhoty? Proběhl hydraulický výzkum na fyzikálním modelu jezu Vyšní Lhoty za tím účelem, aby technickými opatřeními v prostoru tohoto objektu (vložením usměřovačů proudění do koryta) bylo lépe dosaženo plynulého průchodu šterků tak, aby úsek toku kolem něj nepůsobil jako lapač šterků. Nyní se zpracovává projektová dokumentace na stavební úpravu jezu Vyšní Lhoty podle závěrů provedeného fyzikálního modelu. Tím by měla být zastavena v úseku km 10,8 až 4,9 eroze odshora.

Pokračuje se ve fyzikálním modelování, a to tzv. hrušky. Od takového objektu si slibujeme to, že plynule propojí upravený úsek koryta Morávky kolem jezu s níže ležícím přirozeným šterkonosným meandrujícím tokem. Dále, že zajistí dynamický chod splavenin a postupným zanešením šterky dojde k sanaci horního oderodovaného úseku, který získává charakter kaňonu, kde pak bude možno obnovit povodní 1997 protřazený balvanitý skluz. Zde bychom se měli zmínit o časovém postupu stavebních prací. Za prvé je nutno upravit podjezovou trať Morávky pod jezem Vyšní Lhoty, následně zrealizovat tzv. hrušku a jako

poslední objekt provést opravu balvanitého skluzu, ležícího pod stabilizačním spádovým stupněm. Úpravě podjezové trati musí však předcházet nebo být prováděna současně:

- Oprava balvanitého skluzu v km 3,6
- Výstavba drátokamenných výhonů v části úseku „Skalické Morávky“

Km 10,8 až 18,6 je převážně soustavně upravený vodní tok v 70. a 80. letech minulého století s kapacitou koryta na stoletý průtok. Zde se předpokládá údržba současného hmotného investičního majetku, především balvanitých skluzů. Mezi nimi lze určitou diverzifikaci koryta připustit, avšak pouze takovou, aby nemohly být vlastní balvanité skluzky povodňovými průtoky obejity.

Km 18,6 - 29,2, údolní nádrž Morávka až pramen, úsek hrazenářsky upraven především v první polovině minulého století. Bude pouze běžně udržován.

Hydrologický a splaveninový režim v povodí Morávky byl kromě již uvedených korytových a výhonových říčních úprav výrazně ovlivněn vybudováním údolní nádrže Morávka v km 18,6. I když pokud se jedná o splaveniny uvádí se v generálním projektu Ing. Essera, že: „úsek od soutoku Morávky se Skalkou v km 22,5 po jez v Morávce v km 19,0 nebyl řešen, a to proto, že v této výslovně horské trati je dno skalnaté, koncentrované a nevykazuje splavenin.“ I z této citace lze usoudit, že hlavním zdrojem splavenin v řečišti Morávky jsou horské bystřiny jako Malý a Velký Lipový, Vlaský, Vysutý a především Mohelnice, tzn. přítoky pod vybudovanou nádrží, které se uplatňují svou šterkonosností přiměřeně i dnes. Proto sice podružný pohyb eroze dna způsobovaný „hladovou vodou“ bude pokračovat i od přehradní nádrže Morávka dále po proudu k tzv. Smrčanskému mostu, ale pod zaústěním bystřinných přítoků se bude eroze rychle vytrácet.

Samostatným problémem a otázkou je, jak likvidovat invazivní křídlatku, která svým šířením vytlačuje původní druhy naší flory? Vyslovujeme náš názor, že likvidaci křídlatky je nutno činit biologickými prostředky na bázi živých organismů, které by byly schopny křídlatku hubit, nejen redukovat jako je tomu po chemickém ošetření.

Jako neodkladné se taktéž jeví řešení neutěšeného stavu hrazenářských prací, provedených v 50-tých letech ve výustní trati Mohelnice. Řeka Mohelnice se „Skalickou Morávkou úzce souvisí, a to jako hlavní zdrojnice splavenin, šterků. Počítáme s tím, že hrazenářské práce budou postupně opravovány, nejen na Mohelnici, avšak že nebude zcela obnovována jejich akumulační funkce pro šterky. Jelikož jsou

přehrázkové prostory převážně šterky již zaplněny, měl by se snížit i deficit splavenin v korytě Morávky. Zdůrazňujeme, že názory týkající se prací hrazení bystřin, že by se tato díla měla nechat dožít jako přežitek či omyl vodohospodářů, který se v průběhu 20. století stal, považujeme za nebezpečné, protože tyto dnes stabilizují říční brázdu a tím zajišťují břehy, pozemky a objekty kolem koryt bystřin.

Částečně byla dravost řeky Morávky utlumena údolní nádrží, přesto zde zůstává řada problémů při ochraně soukromého, veřejného a státního majetku od povodní, které je nutno dořešit, a to vše pokud možno se zřetelem na zájmy ochrany přírody, zejména pokud se jedná o navrhovanou Národní přírodní památku „Skalická Morávka“.

Ing. Břetislav Tureček

„PAPÍROVÝ MLÝN“ V KRNOVĚ-JENOM MALÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA?

Již nějakou dobu probíhají jednání mezi Povodím Odry s.p. a Závodem lesní techniky a.s. o využití malé vodní elektrárny v lokalitě známé pod názvem „Papírový mlýn“ v Krnově a to nejen jako zdroje elektrického proudu využívající energii řeky Opavy, ale i jako dokladu o technickém umu našich předků a obzvláště jako vhodné příležitosti k přiblížení historie a způsobů využívání vodní energie ve Slezsku a na severní Moravě pro širokou veřejnost vůbec.

Tak se rodí projekt využití elektrárny a jejího nejbližšího okolí pro vytvoření expozice, která by měla současnou i budoucí generace přitažlivou formou seznamovat s touto technicky zajímavou, zatím ne příliš známou oblastí soužití člověka s přírodou.

Partnery, kteří by se měli podílet na realizaci myšlenky, by kromě již zmíněných, mělo být Město Krnov, Slezský ústav v Opavě, akciová společnost Siemens a případně další. Záměr projektu navazuje i na úvahy o přes hraniční spolupráci s Polskou republikou, vodní tok Opava je v uvažované lokalitě hraniční řekou, kde v minulosti nedařilo existoval hraniční přechod o jehož obnovení se opět uvažuje.

Koordinací všech těchto aktivit se ve spolupráci s Povodím Odry s.p. ujala Hospodářská rozvojová agentura v Třinci a dala záměru i pojmenování: Hydropark Papírový mlýn Krnov.

Věříme jen, že spojeným úsilím všech partnerů se tato bezpochyby přínosná myšlenka podaří uvést co nejdříve do života.

Ing. Jaromír Báča

Zástupci partnerských firem při prohlídce elektrárny

MOUDRÉ CITÁTY

Nejde o to, kam člověka postaví, ale o to, jak tam stojí. ANNEL

Méně nebezpeční jsou ti, kteří proti nám mluví, než ti, kteří proti nám myslí. TRAUTMANN

Mlčení je forma souhlasu, která má nejmenší vliv na svědomí. BERNHARDT

Přirozeně, že vím, že nic nevím. Ale každý to vědět nemusí. GUNDELACH

Osud nesmíme dráždit žádnými návrhy,

neboť si velmi zakládá na tom, že má vlastní nápady. WAGGERL

Popel, který si zítra budeme sypat na hlavu, už poletuje ve vzduchu. GUNDELACH

To, co v sobě nemá žádné tajemství, nemá už ani žádné kouzlo. FRANCE

Život by byl rájem, kdybychom už našli mír tam, kde ho uzavíráme. KUDZUS

I nejmenší vrták může zavinit potopení člunu. TRAUTMANN

Polopravda nikdy není polovinou celé pravdy. WAGGERL

A třeba trest chodí ztěžka, málokdy hříšníka nedostihne. HORATIUS

Nikdo není tak starý, aby nemohl beze studu doufat ještě v jeden den. SENECA

I ta nejsnadnější věc se ti bude zdát obtížnou, budeš-li ji dělat nerad. TERENCE

Kdo nic nedělá, má dlouhou chvíli. SENECA

Kdo prokázal dobrodiní, nechť mlčí, ať vypráví ten, kdo je přijal. SENECA

Je snadnější se sporu vyvarovat, než ho pak odvracet. SENECA

„43 LET - A CO DÁL“ POKRAČOVÁNÍ

K 1. červenci 1966 tedy došlo k velkému dělení již bývalého KVRIS Ostrava se sídlem na Puchmajerově ulici. Útvar technickoprovozního náměstka Ing. Lubomíra Staše byl sestaven z pracovníků vodohospodářského rozvoje, přípravy investic a investičního odboru. Ekonomický útvar, kterému velel náměstek Ladislav Křivý, byl sestaven z velké části z nových zaměstnanců. Ředitelem byl jmenován Ing. Bohuslav Schneider - otec současného generálního ředitele.

Mimo ředitelství se sídlem v Ostravě byla zřízena dvě provozní střediska v Opavě a ve Frýdku-Místku. Střediska byla během dalšího vývoje změněna na závody. Personální obsazení středisek tvořili pracovníci bývalých Okresních vodohospodářských správ. Z techniků to byli Antonín Hübl, Ing. Řičánek, Blahoslav Kopecký (otec projektanta Jaromíra Kopeckého z Opavy), Miroslav Rožňovský, Václav Gašek, Ing. Vaculík, Pavel Šípula a Jaromír Vrba. Dnes jsou již všichni mimo aktivní službu a někteří se na nás již dívají shora. Alespoň tak jim věnujeme vzpomínku.

Technickoprovozní útvar měl složení: provozní odbor s vodohospodářským dispečinkem, odbor vodohospodářského rozvoje, investiční odbor a laboratoře. S výjimkou provozního odboru a dispečinku pokračovaly ostatní odbory v náplni převzaté od KVRIS. Vedoucím provozního odboru byl ustanoven Ing. Pavel Ženatý. V odboru byli tři inspektoři - pro toky Ota Hlaváč, v té době již 60-ti letý, pro přehrady Ing. Zdeněk Zdráhal a pro strojní vybavení Ing. Jan Žourek. Technicko-bezpečnostní dohled na vodohospodářských dílech měl v referátu Ing. Bohumil Hájek a technickou knihovnu s úkoly technického rozvoje měly na starosti Hana Kudlíková a Pavla Pivodová. Vodohospodářský dispečink vedl Ing. Artur Hanus. Dále na dispečinku pracovala Libuška Lapková a já. Přidělili nám v budově na Puchmajerově ulici jednu místnost o ploše asi 18 m². K dispozici jsme měli jeden telefon napojený na ústřednu a mimo stolů a židlí jen nadšení a zájem o činnost,

o které jsme měli jen mlhavé představy. Ale i tak jsme od 1. července zavedli denní sledování stavů na přehradách a průtoků z hydroprognózních stanic na tocích.

Při práci jsme mohli využít pouze znalosti z dřívějších pracovišť na KVRIS. Podle hesla, že nejlépe se naučí plavat ten, kdo je hozen do vody, tak nás hned po třech týdnech od vzniku SPO postihla povodeň. Nikdo z nás neměl zkušenosti s povodňovou službou. Na druhé straně tehdejší lidospřava, hlavně KNV, která na základě informace, že na Správě povodí Odry je vodohospodářský dispečink, po nás požadovala nejen vodohospodářské informace, ale přímo žádala například zabezpečení dopravy pracovníků ostravských podniků do a ze zaměstnání. Některé silnice byly jako normálně zaplaveny a dispečink SPO měl alternovat práci jiných podniků. Nebo jsme řešili dotaz zootechnika z Bohumína, jak vysoko dostoupí hladina v Odře, aby včas mohli evakuovat dobytek. Nebo dotaz hlavního inženýra OKD, pozdějšího generálního ředitele Ing. Matuška, jak utěsnit větrnou jámu Oderka o průměru 5 m před vniknutím vody z Odry do dolu.

Požadavky z nadřízených organizací a hlavně z tehdejšího KV KSČ byly kladeny rozhodně a ultimativně. V takovém případě se dalo jen těžko z daného problému „vykecat“. V maximální míře jsme byli nuceni improvizovat. Velký problém byl ale ve spojení. Byli jsme závislí na telefonním spojení. V té době byly všude manuální telefonní ústředny a telefonní vedení bylo i za sucha značně poruchové. Na Puchmajerově ulici s námi v 1. patře sídlil Krajský statistický úřad a jeho ředitel nám v největší nouzi dal k dispozici svou tzv. „linku Z!“ (zvláštní linka jen pro vyvolené).

Byli jsme velmi překvapeni, že v situaci, kdy normální telefonní spojení bylo značně poruchové, sloužila linka Z naprosto perfektně.

Po skončení povodně, kterou jsme jako podnik zvládli dobře a to i bez předchozích zkušeností, bylo velmi rychle zahájeno

odstraňování vzniklých škod. Asi bylo dobré, že jsme hned při vzniku podniku museli podstoupit zkoušku ohněm.

Stávající pracovní prostory na Puchmajerově ulici začaly být při postupném budování podniku nevyhovující. Proto v polovině roku 1967 došlo k přestěhování do areálu Pozemních staveb na Gajdošově ulici, kde jsme měli k dispozici tři přízemní objekty. V rekordním čase tří dnů byly provedeny stavební úpravy a za další tři dny byl podnik v nových prostorách.

Náš dispečink dostal dvě místnosti a prostředky na vnitřní vybavení. Byla zavedena přímá telefonní linka, dálnopis a vodní linka na přehradu Kružberk. Na pracovišti na Gajdošově ulici jsme také zažili události roku 1968. Bohužel nebo bohudík již někteří hlavní účastníci nejsou mezi námi.

Vzhledem k tomu, že vedoucí dispečinku Ing. Artur Hanus byl předsedou ZO KSČ jsem měl jako nestraník možnost sledovat postoje některých spoluzaměstnanců, a to jak po vydání „2000 slov“, tak po 21. srpnu a pak po dubnu 1969. Manifest „2000 slov“ byl všeobecně schvalován a souhlas s jeho obsahem byl jedním z měřítek při vyrovnávání účtů po dubnu 1969. Z vedení podniku po prověrkách byli „odejiti“ ředitel podniku Ing. Bohuslav Schneider a ředitel závodu 2 Ing. Josef Machala. Bylo to „ocenění“ jejich postojů v roce 1968. Na nižších úrovních byli převedeni na nižší funkce vedoucí investičního odboru Ing. Hanák a vedoucí vodohospodářského rozvoje Ing. Kreuz. Dnes, s odstupem 32 let, jsem přesvědčen, že Ing. Hanus při prověrkách po dubnu 1969 pacifikoval radikální postoje některých prověřujících z řad zaměstnanců SPO a pomohl tak mnoha prověřovaným k zachování pracovního zařazení.

Závěry prověrek postojů zaměstnanců Povodí se promítly i do sestavy dispečinku. Ing. Hanus byl jmenován vedoucím projektčního odboru místo Ing. Cieslára a na jeho místo byl ustanoven Ing. Kreuz. Libuška Lapková se vdala a odešla z Povodí. Nahradila ji Růženka Birtková, která je na dispečinku dodnes.

Dokončení na str. 13

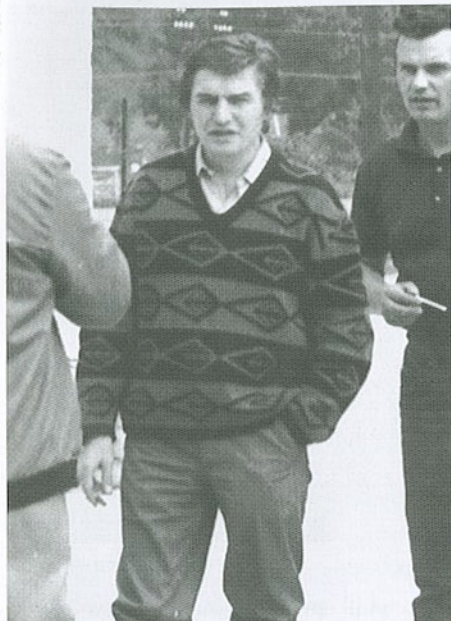

Ota Hlaváč, Bohumír Urbánek a Václav Gašek

Jaromír Kopecký, manželé Rožňovští a paní Cecílie Kopecká

V roce 1968 jsme začali realizovat fonické radiové spojení v rámci celého povodí. Montáž sítě byla dokončena koncem roku

Když jsem byl mladý

1968. S ohledem na přidělenou frekvenci bez možnosti retranslace jsme měli za použití anténních stožárů 15 m vysokých spojení do max. vzdálenosti 45 km od řídicí stanice dispečinku v Ostravě. Výkon radiostanic tedy umožnil přímé spojení až na Kružberk a na Šance. Zkvalitnění spojení jsme očekávali až po výhledovém přestěhování do Domu vodohospodářů, při jehož plánované 50ti metrové výšce bychom získali zvýšení dosahu vysílače.

Na Gajdošově ulici jsme zažili ještě povodně v letech 1968-1970 v té době se dokončovala přehrada Šance. Pro první napouštění byl zpracován perfektní program, který ovšem narušila povodeň a místo postupného zvedání hladiny po půl metrových etapách stoupla hladina naráz o víc jak 20 metrů. Ke všem komplikacím spojených s napouštěním nádrže, vyklizením zátopy a evakuaci dosud nevystěhovaných obyvatel ze zátopy přišla fáma, že dochází k protržení hráze. Takže první byli na přehradě soudruzi příslušníci bezpečnostních orgánů a totálně znemožnili vedoucímu hráznému Pavlu

Šipulovi práci. Přesto však ale všechno dobře dopadlo.

*František Mrva
Pokračování příště*

Vlevo Antonín Hübl ze Suchdolu

XXVIII. VH50

Jaká byla letošní „padesátka“? Báječná, jako vždycky.

Novohradské hory jsou krásné, moc krásné. Svědčí o tom i letošní rekordní účast - 611 startujících. Pořadatel (Povodí Vltavy) se letos vytáhl v počtu tras - kromě tradiční třicítky a padesátky nám nabídl ještě trasu v délce 40 km a cyklistům cyklotrasu. V popisu tras byla ta 40 kilometrová označena jako bezesporu nejkrásnější a to nalákalo mnohé z nás. Pořadatel nelhal.

Trasa vedla v délce cca 12 km Rakouskem po hřebeni, který kopíruje státní hranici. Z jeho nejvyššího vrcholu Mandlstein (874 m) je moc krásný rozhled na naši republiku. Lesu na hřebeni jsme zcela spontánně začali říkat „pohádkový“. Hedvábná tráva, zelené jehličí na stromech sahlo až po zem a nikde ani jediná uschlá větvička, o suchých stromech ani nemluvě. Jakoby tam každé pondělí naklusala nějaká uklízecí četa. A po houbách velikosti divadelních rekvizit jsme málem šlapali. Podobný dojem na nás udělala vesnička Moorbad-Harbach, do které jsme sestoupili z hřebene. Domky pastelových barev vypadaly, jako kdyby je omítali jednou kvartálně. Truhlíky s barevnými kytkami byly i na zábradlí můstku přes po-

tok, nikde ani smetíčko a tráva v celé vesnici včetně veřejných prostor měřila 6 cm.

Po kontrole a malém občerstvení jsme se příležitostným hraničním přechodem vrátili zase domů. Původně jsem chtěla popsat, co mě uhodilo do očí v první vesnici na našem území (Šejby), ale neudělám to, nechci kazit dojem z jinak krásného pochodu. Sice mírné, ale hodně dlouhé stoupání úbočím kopce Vysoká (1034 m) bylo úmorné a navíc

se dosud velmi příjemné počasí změnilo v dešť. Hladově jsme dorazili na okraj vesnice Mlýnský Vrch s další kontrolou a občerstvením. Posilnění klobásou, kávou a pivem jsme snadno vyběhli mezi obřimi bludnými balvany na Kraví horu (953 m) s pěknou novou rozhlednou. V Horní Stropnici nás míjeli cykloturisté z naší výpravy, byli celkem tři a byli značně promočeni (měli za sebou 85 km), přesto minimálně 66 % z nich bylo nadšeno krásou trasy, která je provedla celými Novohradskými horami vč. rakouské části. Naše trasa pokračovala podél pole a dovedete si představit, jak vypadá pole v dešti. Vypadali jsme stejně. Velmi příjem-

ným překvapením v tomto úseku byla soukromá občerstvovací stanice našich kolegů ze závodu Opava. A to už jsme vcházeli do moc krásného Tereziina údolí, které bylo původně anglickým parkem se spoustou exotických dřevin. Údolí končilo v Nových Hradech, kde byl cíl a kde jsme byli ubytováni. Dorazili jsme poměrně svěží a v dobré náladě.

Bydli jsme v kempu Sokolí hnízdo v malých chatkách, které na první pohled vůbec nevypadaly na to, že budou tak příjemně vytopené. Na rozdíl od hospůdky, ve které jsme trávili první večer - klasicky: kytař, zpěv, sem tam vtip, sem tam grog na zahřátí. Moc pěkný večer, leč ráno před pochodem bylo pro některé účastníky méně pěkné, měli příliš těžké nohy. A druhý večer? Opět klasika: večírek. Pěkný sál, dobrá atmosféra, výborná hudba, zlodějské ceny, ale přesto vynikající nálada. A setkání se spoustou známých z jiných Povodí, se kterými se vídáme 2x - 3x ročně na podobných akcích.

Všichni jsme se shodli na tom, že to byla moc prima akce a že se už těšíme na Českomoravskou vysočinu a povodí řek Želivka a Sázava v září 2002.

Marie Mielťová

SETKÁNÍ S DŮCHODCI

Stalo se již dobrou tradicí pořádat pravidelná setkání našich bývalých zaměstnanců - důchodců se současnými zaměstnanci, vedením státního podniku a odborovou organizací. Na správu státního podniku se osvědčila organizace ve dvou rovinách. Dopolední výlet do blízkého okolí a odpolední posezení v zasedací místnosti.

A tak jsme se 10. 10. 2001 vydali autobusem na trasu Ostrava - Štramberk - Kopřivnice a zpět. Tradičně krásné počasí navodilo příjemnou atmosféru a pod vedením předsedy ZO OS pana Karla Klimondy, který výkladem o „Moravském betlému“ jak je pro svou malebnost nazývaný Štramberk, provázel celou cestu až na náměstí. Zdravotně indisponovaní zůstali při prohlídce náměstí a silnější jedinci vystoupili po schodech na známý štramberský hrad - 40 m vysokou Trúbu, která jako rozhledna poskytuje překrásné pohledy na městečko pod ní. Nákupem perníkových štramberských uší, které se pečou jako upomínka na nájezdy Tatarů jsme se s malebným městečkem rozloučili a pokračovali dále. Druhou zastávkou našeho putování byla Kopřivnice. Kde se vzalo jméno Kopřivnice? Stará lidová zkazka říká, že jméno pocházelo od potůčku, který zde protéká. Jeho koryto bylo hluboké, klikaté či jak se říká pokrivené. Prý se potoku říkalo Pokřivnička a odtud Kopřivnice. Říkalo se také, že okolí potoka bylo hojně porostlé kopřivami. Kdo to dnes ví? Počátky věhlasu sahají až do roku 1850, kdy sedlák Šustala zahájil v objektu „Fojtství“ řemeslnou výrobu bryček, později luxusních kočárů. Dílna se rozrostla v továrnu, která je dnes známa

Důchodci Závodu 2 Frýdek-Místek

především díky nákladním automobilům, které získaly přední umístění na světových soutěžích. Naše výprava navštívila Technické muzeum s exponáty osobních i nákladních automobilů značky Tatra. Obohacení o hezký zážitek jsme se vydali na cestu zpět.

Po návratu následoval společný oběd s dalšími účastníky, kteří ze zdravotních nebo jiných důvodů nemohli dopolední program absolvovat. Bylo to opět úsměvné setkání s vedením podniku, který zde zastupoval Ing. Maníček, který ve svém vystoupení informoval o změnách a dění v Pováří Odry a s úsměvem na rtech upozornil, že i on za chvíli bude navštěvovat tyto setkání jako host. Nezapomnělo se i na jubilanty, kteří obdrželi kytičku s přáním pevného zdraví a stálé vitality. Od samého začátku

byla velmi příjemná nálada, utvořily se kroužky, kde se debatovalo o všem možném, kolovaly fotografie a vzpomínalo se.

29. 10. 2001 proběhlo setkání z bývalými pracovníky ze závodu 1 Opava, kteří se jeli podívat na nově rekonstruovanou přehradu Morávka. Tam nás uvítal Ing. Dalibor Kratochvíl. Bylo sice chladno, ale všichni byli zvědaví jak vypadá přehrada po rekonstrukci. Museli jsme absolvovat mnoho schodů, ale šli všichni. Po prohlídce přehrady s odborným komentářem Ing. Kratochvíla a po dobrém obědě se rozproudila veselá nálada. Na zpáteční cestě se v autobusu zpívalo. Organizátorům p. Radce Pilávkové a p. Jiřímu Mainušovi se setkání povedlo.

Také důchodci ze závodu 2 F-M měli 20. 9. 2001 setkání. Po setkání s Ing. Jiřím Šaškem ředitele závodu 2 F-M jsme dopoledne navštívili zámek v Hradci nad Moravicí. Odpoledne po společném obědě jsme byli na exkurzi v divadle A. Dvořáka v Ostravě. Za hezký zážitek opět důchodci děkují p. Martě Vojkovské.

Všechny tři setkání měly jedno společné. Lidé se dobře pobavili. Tak zase příští rok na viděnou!

Zdeňka Davidová

Důchodci ze správy Pováří Odry

Nezapomnělo se na jubilanty

JAK SE CÍTIŠ V ŠEDESÁTI...?

Každou chvíli se mne někdo ze známých či přátel ptal a stále ještě takhle ptá. Slišelo by se odpovídat módně „Báječně, jupití!“ Když řeknete „Comme ci - comme ça“ jste už skutečnosti blíží, ale popravdě řečeno by odpověď asi měla znít - „Nic moc“.

Člověk se najednou začne ohlížet dozadu a trochu i proti své vůli se neubrání úvahám co „to“ vlastně bylo a jak „to“ rychle uteklo. Co se podařilo a co ne, jestli člověk udělal dost a jestli nemohl udělat víc a tak podobně. Nakonec dojde k ne příliš uspokojivému, spíše rozpačitému, závěru, že všechno mohlo být úplně jinak, jinak-mnohem lépe, ale taky jinak-mnohem hůře. Kismet -osud- říkájí Turci - každý je svého štěstí strůjcem- říkávala zase babička... Tak co dál...? Z těchto a podobných úvah mi vyšlo jediné-že asi nezbyvá než se snažit dohnat (slyším Vaše „no, no!“) to, co člověk ještě nestihl. Nebo si myslí, že by ještě stihnout měl, aby příští bilancování (bude-li ještě nějaké) bylo usměřenější.

A tak také proto bych rád pod klenbou této úvahy rozprostřel upřímné poděkování všem, kteří mi osobně, poštou či telefonem popřáli vše, co se u takových výročí přeje, a poděkoval i za rozličné milé pozornosti

určené, jak bezky komentováno mezi gratulacemi, k potěše jak těla tak i ducha.

Doufám optimisticky, že tělo i duch takto potěšení ještě nějakou dobu vydrží a ještě chvíli tudíž k něčemu hoditi se mi budou!

Ostrava, duben 2001

Se srdečným pozdravem Váš šedesátník
Ing. Jaromír Báča

ZIMNÍ VODOHOSPODÁŘSKÁ TŘICÍTKA

Opět chystáme další, již 27. ročník Zimní vodohospodářské třicítky, amatérského závodu v běhu na lyžích. Datum konání závodu bylo stanoveno na sobotu 19. 1. 2002. Doufáme, že v tento den bude na Rejvízu v Jeseníkách, kde bude závod jako obvykle probíhat, dostatečná nadílka sněhu.

Přejeme krásný sportovní zážitek a dobrou náladu.

Vzpomínka na kamaráda

Přijdete-li z Rejvízu po žluté turistické značce směrem na Vidly, asi po 8 km dojdete k místu, nazvanému Kristovo loučení. Vedle nového dřevěného posezení pro turisty stojí velký kříž. Podle staré legendy se tady pravidelně scházeli tři dobří kamarádi, z nichž dva padli ve válce a třetí, když se jich po skončení války nedočkal, na tomto místě zmrzl.

8. září 2001 přibyl vedle velkého kříže ještě malý dřevěný křížek na památku našeho dobrého kamaráda. Leoš Soška zahynul 30. června 2001 při autonehodě. Byl to moc bezvadný chlap, kamarádský, upřímný, ochotný a veselý. Byl dobrým muzikantem, milovali jsme jeho banjo a mnoho večerů jsme s ním prozpívali. Pořád nemůžu uvěřit, že už nikdy neuslyšíme „Banjo z mlžných hor“ v jeho podání. Také mnohokrát reprezentoval náš podnik v branném závodě na „sportovkách“ a zúčastňoval se zimních „třicítek“. Radu let pracoval na našem VH dispečinku a i když Povodí před pár lety opustil, zůstal mu věrný coby sportovec. V posledních letech pomáhal při organizaci ZVH30, kterou podporoval i jako jeden ze sponzorů. Každý třetí lednový týden procházel několikrát na běžkách kolem dřevěného kříže při vytváření trati. Snad se příští rok v lednu desítky závodníků, kteří Leoše znali, zastaví na veřínku u jeho křížku. Přijďte-li někdy kolem, zastavte se i vy vzpomínat na kamaráda, který nám bude moc chybět a na kterého nikdy nezapomeneme.

Marie Mielková

RECEPTY paní Lutišánové

Určitě mnoho z Vás zná paní Marii Lutišánovou jako manželku zástupce hrázného z přehrady Kružberk. Velkou část života prožila u vody. Jak všichni víme, ve vodě žijí ryby, a ty ona umí skvěle upravit.

Proto Vám paní Lutišánovou, nyní na zaslouženém odpočinku, představíme jako výbornou kuchařku.

Kapra na másle

Kapra, česnek, sůl, hladká mouka, grilovací koření, kmín, petrželka, máslo

Kapra řádně omyjeme vložíme do vody s česnekem a solí. Vše necháme na noc odležet v lednici. Na druhý den vyjmeme a necháme okapat. Nachystáme si do misky polohrubou mouku, grilovací koření a kmín a kapra v tom obalíme a prudce opečeme na másle. Pak pomalu dopečeme, přidáme petrželku a polijeme zbytkem másla z pečení. Hlavně hodně solit. Ryba potřebuje sůl.

Pstruh Orient

Pstruh, sůl, hladká mouka, oregano, dietní kečup, citrónová šťáva, máslo.

Vykuchaného a očištěného pstruha ze všech stran i uvnitř osolíme, a jemně poprášíme moukou, posypeme oreganem, dáme do pekáče, podlijeme troškou vody a v troubě pečeme do změknutí. Pak pstruha vytáhneme, aby se nám nerozpadl, do šťávy přidáme kečup a dochutíme citrónovou šťávou. Nakonec přidáme čerstvé máslo, zamícháme a touto omáčkou na talíři pstruha polijeme. Přílohy chléb, brambory.

Pstruh v alobalu

Pstruh, sůl, hladká mouka, máslo

Vykuchaného a očištěného pstruha osolíme, jemně ho poprášíme moukou, dáme na alobal, přidáme nepatrně vody, zabalíme a upečeme v troubě.

Na talíř pak přidáme na pstruha kousek čerstvého másla. Podáváme s bramborem a míchaným salátem. Můžeme tak upravit i kapra.

Pracovní výročí v roce 2001

5 let

závod Opava

Břečka Vlastimil - VHP Opava
Foldyna David - VHP Skotnice
Král Pavel - VHP Skotnice
Kvapilová Táňa - VHP Skotnice
Nenutil Aleš - VHP Skotnice
Šimíček Ivo - VHP Skotnice
Přidal Jaroslav - VHP Krnov
Rifflerová Hana - VHP Krnov
Limberk Josef - VD Slezská Harta
Rozsypalová Hana - VD Slezská Harta
Vrágová Jana - VD Slezská Harta
Weisz Emil - DaM

závod Frýdek-Místek

Babjar Richard - VHP Frýdek-Místek
Gajdzica Martin - VHP Český Těšín
Marek Tomáš - VHP Rybné hospodář.
Marýsek Marek - VD Olešná
Nogol Josef - VD Žermanice
Bc. Ondřejček Jan - VHP Frýdek-Místek
Ovesný Pavel - VD Žermanice
Rozbroj Bronislav - VD Těrlicko
Swierczynová Helena - VHP Český Těšín
Turoň Tomáš - VHP Český Těšín
Velčovská Marie - Jez Vých. Lhoty
Vojtkovský Jakub - VD Olešná

správa s.p.

Ing. Biksadský Jiří - odbor VH konc. a inf.
Ing. Duda Ladislav - VH dispečink
Mgr. Ondrušák Čestmír - VH laboratoře
Ing. Přikrylová Ivana - odbor VH konc. a inf.
Šlapáková Jarmila - odbor hosp. správy

10 let

závod Opava

Boček Robert - DaM
Dvořák Jaroslav - VD Kružberk
Hoferek Petr - VHP Opava
Konečný Lukáš - VHP Jeseník
Petruška Vlastimil - TÚ závodů
Piatke Jan - VHP Opava
Šulák František - VD Slezská Harta
Vrága Jindřich - VD Slezská Harta

závod Frýdek-Místek

Boček Robert - VHP Rybné hospod.
Břenek Aleš - VD Těrlicko
Fanfrla Miroslav - Dilenská činnost
správa s.p.
Gojová Monika - odbor projekce
Chvátal Vladimír - investiční odbor
Kachlík Libor Ing. - odbor informatiky
Kotásek Oldřich - VH dispečink
Šeliga Roman - VH dispečink
Tihonová Anna - odbor VH konc. a inf.
Pastorek Jaroslav - investiční odbor
Ing. Pochobradský Karel - odbor projekce
Ing. Pražák Václav - provozní odbor
Řezníčková Anna - VH laboratoře
Ing. Švébiš František - investiční odbor
Ing. Skokan Tomáš - provozní odbor

15 let

závod Opava

Černín Jiří - VD Kružberk
Černínová Marie - VD Kružberk
Kaňok Petr - VHP Krnov
Kramářová Šárka - ekonomický úsek
Ing. Kuhejda Petr - provozní úsek

Olexa Zdeněk - VHP Krnov

Ing. Tkáč Jiří - úsek ředitele

Válková Kamila - technický úsek

závod Frýdek-Místek

Bulková Tatiana - technický úsek
Duží Vladimír - VHP Frýdek-Místek
Gašková Jindřiška - ekonomický úsek
Ing. Janíček Petr - ekonomický úsek
Kubeczková Emílie - Dilenská činnost
Laidolfová Antonie - VHP Ostrava
Salotová Drahomíra - VHP Frýdek-Místek
Ing. Stavař Jindřich - VHP Ostrava
Teichertová Jiřina - technický úsek
Wilhelm René - VHP Frýdek-Místek

správa s.p.

Ing. Mravec Pavol - odbor projekce
Neuvirtová Jarmila - VH laboratoře
Ing. Pochobradská Zuzana - odbor projekce
Ing. Tobiáš Zdeněk - odbor EP

20 let

závod Opava

Carbol Zdeněk - DaM
závod Frýdek-Místek
Bendová Šárka - ekonomický úsek
Holek Jan - DaM
Chwistek Jiří - Jez Vých. Lhoty
správa s.p.
Kamrlová Margita - odbor projekce
Marečková Marta - odbor hosp. správy

25 let

závod Frýdek-Místek

Jaška Josef - VD Žermanice
Matoulek Václav - VHP Ostrava
Rárová Marie - technický úsek
správa s.p.
Losíková Jana - odbor ekon.informací

30 let

závod Frýdek-Místek

Brestovanský Josef - VHP Český Těšín
Burdilák Petr - VHP Ostrava
Řehová Marie - úsek ředitele
Skalková Zdeňka - VHP Frýdek-Místek
Šorf Ivan - DaM

35 let

závod Opava

Rožnovská Dražena - VHP Krnov
Rožnovský Miroslav - VHP Krnov
závod Frýdek-Místek
Böhm Ivan - VHP Frýdek-Místek
Jadlovec Jan - VD Morávka
Tomečková Marie - VD Šance
správa s.p.
Broschová Svatava - odbor VH konc. a inf.
Klimonda Karel - odbor projekce
Ing. Maníček Jiří - odbor VH konc. a inf.
Mýšková Jarmila - VH laboratoře
Němcová Miroslava - VH laboratoře
Pawlenková Lucie - odbor projekce

Životní jubilea

Závod Opava:

(zaměstnanci)

Beněš Jaroslav - VHP Opava
Černín Jiří - VD Kružberk
Gajdoš Zdeněk - VHP Skotnice
Kocourek Miroslav - VHP Slezská Harta
Maiwaldová Vlasta - VHP Opava
Moravec Karel - VHP Opava
Rožnovský Miroslav - VHP Krnov
Šulák Zdeněk - VHP Slezská Harta
Urban Miroslav - VHP Opava
Žárková Jiřina - úsek ředitele

(důchodci)

Ing. Kološ Bedřich - VHP Krnov
Kylar Stanislav - VHP Krnov
Stoniš Milan - VHP Opava

Závod Frýdek-Místek:

(zaměstnanci)

Baranová Helena - technický úsek
Drapa Bohumil - VHP Ostrava
Kalkus Tomáš - úsek ředitele
Kuchariková Milena - VHP Český Těšín
Ing. Šašek Jiří - úsek ředitele
Vašíček Jan - doprava a mechanizace

(důchodci)

Havláková Jiřina - technický úsek
Kosák Ignác - doprava a mechanizace
Lovas Milan - doprava a mechanizace
Maňkoš Josef - VD Šance
Pich Ervín - dilenská činnost
Pilchová Alena - VHP Ostrava
Popovičová Alžběta - VD Olešná
Rygula Vladimír - VHP Frýdek-Místek
Skupina Jan - doprava a mechanizace
Striborová Zdenka - správa závodu
Veselá Marie - VD Žermanice
Vícha Zdeněk - Jez Lhortka
Vrbová Anna - MTZ

Správa s.p.:

(zaměstnanci)

Ing. Báča Jaromír - provozní odbor
Kaniova Milada - odbor hospodářská správa
Ing. Košnovský Zdeněk - ústav generálního ředitele
Křížánek Karel - odbor VH konceptů a informací
Ing. Marečková Jarmila - finanční odbor
RNDr. Ovčáří Tomáš - odbor VH konceptů a informací
Pitucha František - VH dispečink
Rossmannová Jaroslava - odbor hospodářská správa
Šlapáková Jarmila - odbor hospodářská správa
Šmerdová Anna - finanční odbor
Tichá Jarmila - odbor ekonomiky práce
Ing. Tobiáš Zdeněk - odbor ekonomiky práce
Tománková Marie - odbor hospodářská správa
Vojtková Ludmila - odbor projekce
Židek Jaroslav - odbor hospodářská správa

(důchodci)

Činčialová Ludmila - odbor VH konceptů a informací

Houdková Zdenka - finanční odbor
Kamrla Ludvík - úsek generálního ředitele
Konderlová Jana - odbor hospodářská správa
Kudělková Jana - odbor projekce
Ing. Medelský Alfréd - technický úsek Opava
Nagyová Vlasta - úsek ředitele
Neugebauerová Anna - RS Domašov
Římanková Kateřina - odbor hospodářská správa
Ing. Střelec Ivo - investiční odbor
Ing. Trojek Vladimír - VH dispečink
Ing. Zdráhal Zdeněk - provozní odbor
Zdražila Josef - úsek generálního ředitele